

TELEGRAFUL ROMAN.

Apere Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

la „Tel. Rom.” într-una cu suplimentul „Folia Pedagogică”

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.

Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.

Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Fundațiunea Gozdsu.

În un articol, în care în general am vorbit despre obiectele mai importante, cu cari s'a ocupat congresul nostru național-bisericesc în sesiunea ordinară din toamna acésta, am făcut amintire despre fundațiunea fericitului Gozdsu, și o am numit măr de aur între obiectele, de cari am făcut amintire.

Ne-am rezervat să publicăm raportul comisiunei alese în sinul congresului pentru afacerile fundațiunei Gozdsu, și tot pe atunci ne-am rezervat și apăreriile asupra acelei fundațiuni, asupra modului cum se administrează ea, cum a ajuns ea la considerabila sumă de ađi, cum a fost ferită ea de cursele, cari eventual i se puteau pune, și cum crede reprezentanța actuală să fructifice mai bine și în mod mai folositor acest capital al bisericei ortodoxe române.

În special am anticipat încă de atunci, că reprezentanța se ocupă cu ideea de a înființa un internat la Budapesta pentru stipendiștii din fundațiunea Gozdsu, ca aceia să fie crescuți sub îngrijirea bisericei, ca cu timpul să devină folositori membri ai nămului nostru.

N'am ajuns încă până la publicarea raportului despre numita fundațiune și deja trebuie să ne ocupăm cu fundațiunea acésta, deorece o parte a presei noastre a început a se ocupa în mod tendențios cu fundațiunea Gozdsu, și modul cum scriu cei ce tractează chestiunile contemplate în sinul acelei fundațiuni, ușor pôte periclită încă înainte de înființare instituțiunile culturale, pe cari le contemplă reprezentanța.

Nu putem discuta îndreptățirea presei noastre de a scrie în ce privește afacerile fundațiunei Gozdsu, și a tracta chestiunile din punct de vedere al partidelor și al urei provenite din considerațiunile către cutare sau cutare persoană.

Este greșită tactica de a voi să considerăm și fundațiunea Gozdsu din punct de vedere politic, și și mai greșită este ea, când din considerațiune către persoanele din reprezentanță scriem despre fundațiunea Gozdsu.

Din articoli de până acuma se vede tendența, de a se insinua internatului caracter străin de destinațiunea care o contemplă membrii din reprezentanță.

Dureros este, că se atacă în caracterul lor de buni români cei — am putea dice — mai desinteresăți 2 membri din reprezentanță, domnii Dr. Iosif Gall și Georgiu Szerb.

Când se va publica istoricul fundațiunei Gozdsu, când vor fi cunoscute diferitele faze prin cari ea a trecut, atunci chiar și cei mai neimpăcați adversari ai domnului Dr. Iosif Gall vor pune péna plină de invective la o parte, vor pune frâu limbii dedate numai a cleveți, și vor recunoște meritele neperitóre ale domnului Dr. Iosif Gall în special pentru fundațiunea Gozdsu, precum în general pentru sute de cauze românesce de interes general și privat.

Scrutatoriul conștient tot asemenea momente va afla și pentru dl Georgiu Szerb, care acuma și el e tras

prin noroiul invectivelor numai pentru că și face datorința în reprezentanța fundațiunei Gozdsu.

Așa pentru trecut și pentru prezent. Dacă ne iubim legea, biserica și nămul nostru, atunci trebuie să mergem mai departe, să contemplăm lucrurile pentru viitoriu, să creăm instituțiuni culturale, cari să aibă viață și să atingă ținta urmărită de fericitul Gozdsu.

Lucrările aceste vor fi foarte anevoioase, vor reclama multă abnegațiune, multă desinteresare, mai pre sus de toate inimă curată, noblețta sufletului. care ca și fericitul Gozdsu, răsplata o caută numai în conștiința curată.

La lucrările aceste vom avea trebuință de intelectul și de moralul Domnului Dr. Iosif Gall, Georgiu Szerb, și în general de toți aceia, cari în viața lor au fost atacați de cei ce se închină principiului: „ubi bene, ibi patria”.

La lucruri mari nu se pun ómeni, cari n'au nimica, nici intelect, nici moralitate; nu se pun copii, cari dacă știu innoda 2 cuvinte, se țin de ómeni mari, cari voesc să conducă lumea; acolo se pun ómeni probați; ómeni cu inimă și pricepere, caractere de fer, și se mulțămim lui Dumnezeu, că fundațiunea Gozdsu a cădut în mâinile, cari o au dus la stadiul actual.

Să nu punem focul în mâinile copiilor, căci ei în neesperiența lor, ne aprind casa.

În apărarea clerului.

Cluj, 19/31 Octobrie 1897.

Cred, că dau expresiune unui adevăr, în care sunt de acord toți scrutații desvoltării istorice a nămului românesc, când repetez aceea ce atăția și atăția literați cu vază au constatat, că conservarea limbii și a ființei noastre etnice se datorează bisericei. Sub biserica însă la tot cazul nu putem înțelege edificiul neînsușit ca atare, ci pre conducători puși de comunitățile bisericesci pentru îndeplinirea serviciilor religioase și cărmuirea societății respective, în ce privește administrațiunea bisericescă-scolară, în scurt pentru călăuzirea credincioșilor la limanul fericirii prin o viață religioasă morală. E constatat dar, că clerul român în timpurile cele mai furtunoase, când atențatele contra aședămintelor noastre religioase se făceau cu o furie proprie evului mediu, a rămas sentinela credincioșă nămului, povățuitorul fidel al țeranului român, și recunoștința întregii românimi se resfrânge asupra acelor apostoli plini de iubire și abnegațiune pentru națiunea despoiată de toate drepturile omenești.

În noianul veacurilor trecute ómeni fără multă carte, căci atunci știința era monopolisată de clasele avute de aristocrație, preoții nostri posedau ceva ce-i ridică în ochii nostri tot atât de mult, ba încă mai mult decât când s'ar fi ocupat numai cu știința, și acésta este văpaia dragostei de năm, împărtășirea comună a bucuriilor și durerilor, de cari era cuprinsă masa poporului. Dilele de bucurie ale țeranului erau și ale preotului, ér durerea nației istovia și inima părintească a acestuia. Cartea nămurilor ne arată exemple clasice de jertfire din partea

clerului numai pentru a pregăti o sörte mai bună bietului popor. În schimbul acestor jertfe se bucurau ei ore de beneficii corespunzătoare? Nici-decum. Martoră ne este istoria și timpurile actuale.

Dar ore cum stăm astăzi?

Trebuie să anticipez, că ne-am obișnuit a ne exprima în modul convențional, ce caracterizează realismul de ađi, adăncile omagii pentru clerul român cu merite neperitóre în cartea vécurilor. Prin acésta credem a ne fi achitat față de acest factor viu, care și ađi continuă credincios opera de muncitor fidel în ogorul național. Într'adevăr se ne dăm bine séma, ore nu clerul dirige calea bietului popor, ore nu el păstrează comóra nobilelor însușiri, și cine-l încuragează mai mult în lupta grea cu elementele străine?

Ca și în trecut tot clerul are și astăzi partea de frunte în munca pentru conservarea individualității noastre etnice, dar se înțelege în împregiurări cu totul schimbate. În termin mediu astăzi preoțimea se bucură de o calificare frumoasă pe basa căreia în chemarea sa este în stare a rezolva cu succes problemele impuse, între cari cea dintâi este a veghia cu sfințenie, ca focul sacru al iubirii de Dumnezeu, de năm, de patrie și în veci să nu se stingă.

Fiind astfel preotul, persoană, în care se concentrează și perpetuă tot ce un popor are mai scump, urmăzător, și responsabilitatea înaintea lumii este mai mare. Țeranul român îl cinstește pentru acésta în deosebi — numindu-l „părinte”, pentru-că ca un tată poartă la inimă bucuriile și durerile fiilor sei sufletesci. Natural, că ar trebui să aflăm un raport între jertfele mari, neprețuite, cari le aduce clerul la altarul național și între beneficiile ce i-s'ar cuveni. Dar înzadar vom căuta așa ceva, nu cu lampa lui Diogene, dar nici cu lampa electrică a lui Edison nu vom afla. Tóte straturile sociale se bucură de îmbunătățiri materiale, numai clerul nu; e de ajuns, când am đis, că el a fost și e susținatorul caracterelor noastre de rasă, și mai departe nu ne batem capul, că ore nu avem și noi datorințe față de cel-ce servicii neperitóre ne face?

Sunt sceptic, și așa știu, că cu aceste rînduri încă nu voi sparge ghiata în direcțiunea unui adevărat interes pentru sörtea clerului din partea întregii inteligențe române, dar nu pot să păstrez tăcere, nu, când observ că o parte mare ia poziție contra preoțimei. Ți de Ți apar pe colóne întregi în diariul din Arad atacuri tot mai dese contra preoților, contra autorităților bisericesci, prin cari se înțelege în colorile cele mai intensive se încarcă tóte relele, cari bătute societatea omenescă în cărca preoților. Ne întrebăm, cum se pôte suferi un curent atât de primejdios atât de față, care lucră la dărîmarea edificiului cultural religios, cel îndeplinesce cu atăta zel și abnegație clerul român? Pentru ce ore se încurajează elementele turbulente, în veci nemulțămite, cari numai când li s'ar împlini interesele lor private ar fi împăcate? În fine se face propunerea ridiculă, ca învățătorii să fie puși inspectori,

cari să raporteze autorităților bisericesci despre purtarea preoților. Infamie!

Interesul inteligenței noastre trebuie să constee în sprijinirea preoților în greaua lor chemare, dar nu în subminarea lor, și cel-ce altcum lucră, e dușmanul acestor servitori fideli ai poporului și prin urmare nu din dragoste, ci din ură lucră.

E datorita inteligenței române să pună stavilă acestei porniri nefaste până când răul e curabil. Ore e rațional, ca lupta ce o poartă statul în general cu biserica, să o introducem și între țeranii nostri și să-i cucerim pentru ideea emancipării totale de sub influința preoțimei, când scim, că acésta înseamnă peirea noastră națională?

În anii ultimi s'au dat lovituri grele bisericei, ér noi să adăugem acestora altele? Nu, curentul dușmanos trebuie combătut și fapte singuratică vrednice de condamnat să nu se atribue în general acestui cler, vrednic de cinste, care curăță și plivesce via încredințată îngrijirii sale.

Atrag atențiunea tuturor Românilor de bun simț asupra acestei aparițiuni nesănătóse, în scopul unei conclucrări comune pentru apărarea autorității acestui factor social plin de merite în viața noastră națională. Să ne cugetăm mai ales la datorințele față de cler, înând de exemplu bunăórá pe Sași, dar nu să-i arătăm poporului ca exemple vrednice de desprețuit.

Nicolau Vătașan,
cand. de prof.

Revista politică.

Bulgaria. Un corespondent al diarului „Budapesti Hirlap” din Budapesta a avut o întrevedere cu mai mulți bărbați politici din Bulgaria și publică declarațiunile acestora în numărul dela 31 Oct. n. al numitului diar. Din aceste declarațiuni publicăm în extras următoarele.

Rusofilul Tzankov, fost min. preș. dice, că rezolvarea chestiunei orientale în peninsula balcanică nu atárnă dela cei mai deaprobe interesați, dela locuitorii acestei peninsule, ci dela marile puteri europene, cari le țin în frâu. Bulgaria nu pôte să facă deocamdată politică expansivă, ci trebuie să se mulțămescă cu succesele obținute dela Turcia cu privire la exarchatul bulgar în Macedonia medie. Pentru întărirea bunelor relațiuni cu Turcia, fără îndeială s'a făcut ceva, dar numai de natură de curtuasie. Rusia nu se interesează acum de Bulgaria cât s'a interesat atunci, când Bulgaria s'a eliberat; nici acum n'ar lăsa să fie nimicită, dar nici a ne sprijini vre o politică dea ne lărgi teritoriul nu ne-ar ajuta.

Petkov, amicul lui Stambulow și redactorul diarului „Svoboda”, s'a exprimat, că nici nu vrea să știe de vre-o confederațiune a popórelor din Balcani, acésta ar fi în contra intereselor vitale ale bulgarilor. Fără îndoiala bunele relațiuni trebuie susținute cu puterile vecine, dar n'ar fi cu scop a pași în ceva alianță cu ele; o legătură mai strinsă însă cu Turcia n'ar strica; și acésta să și realisa, dacă principele nu și punea prea mult în cap recunoșterea sa din partea Europei. El nu crede, ca principele și Stoilov să întrețină ceva serios cu Turcia. Ambii stau sub influința exclusivă a Rusiei. Dorește autonomia Macedoniei, și bulgarii puteau obține mari concesțiuni pentru ei acolo, dacă guvernul era mai capabil. Reîntórcerea ofi-

erilor refugiați în Rusia pentru detronarea lui Alexandru de Battenberg o consideră de primejdiosă chiar pentru principele; ce s'a întâmplat lui Alexandru, i se poate întâmpla și lui, și cu atât mai vârtos, căci e mai puțin popular; uciderea lui Stambulov i-a sdruncinat mult popularitatea. Opiniunea publică bulgară încă și azi e de credință, că principele Ferdinand numai pentru aceea nu i-a permis lui Stambulov a părăsi Bulgaria, pentru-ca s'e-l p'otă expune pumnalului ucigașilor. O mare greșală are principele, că toate afacerile le concentrează în mâna sa, fără a lăsa însă și răspunderea pentru executarea lor, și pentru aceea se și luptă cu atât înverșunare mulți contra lui. Pressa o persecută, așa, că și de present trei colaboratori ai săi sunt în temniță. Dela uciderea lui Stambulov, dice P., nu p'otă lăpăda dela sine revolverul.

Karavolov, ultimul ministru president sub domnia lui Alexandru de Battenberg, actual președinte al partidului democrat, și redactorul ziarului „Zname“, declară, că bulgarii nu se vor liniși până nu vor pute ocupa tot teritoriul locuit de bulgari; această însă acum nu se p'otă. Dorește susținerea stărei actuale în Macedonia. El încă e contra confederațiunii popoarelor din peninsula balcanică, cu atât mai vârtos, căci se știe, că Rusia sprijinesc pe Sârbi în Macedonia. I bate la o'hi, că noul ministru președinte sârb e țintar (macedo-român). Autonomia Macedoniei, între împrejurările nefavorabile de azi ale Bulgariei, ar fi periculoasă, căci ar deștepta luptele politice și naționale din cari p'otă numai Grecia și Serbia ar avea folos.

Canov, fost ministru de externe în cabinetul Karavolov, spune, că după resbelul cu Sârbii și după uniunea Rumeliei orientale a fost trimis la Constantinopol pentru a încheia o alianță cu Turcia. Alianța s'a și încheiat, dar Kiamil pașa a făcut gresăla de a supus contractul scris puterilor europene spre opinare, Rusia a și răspuns imediat, că contractul încheiat între Bulgaria și Turcia nu aparține Europei. Atunci Turcia de frică a rupt pertractările și din alianță nu s'a ales nimic. P'otă, că acum se se fi reluat firul acelor pertractări pentru încheierea acelei alianțe. Cu privire la politica internă se exprimă, că starea de azi e cu mult mai favorabilă decât sub Stambulov, căci de când a luat principele totă administrația în mâna sa, nu se fac deșineri, cel puțin fără nici o corectare.

Radoslavov, conducătorul partidului liberal, redactorul ziarului „Narodni Prava“, pe care în Bulgaria îl consideră de omul viitorului, își espune vederile în următoarele: Rezolvarea cestiunii macedonene atârână în primul loc dela voința poporului interesat și dela aspirațiunile lui. Modul cel mai ideal ar fi punerea la cale al unui plebiscit. Această azi însă nu e cu puțință și bulgarii se vor mulțumi deocamdată cu executarea conștiințioasă a punctului 23 din contractul dela Berlin. „Eu din partea mea, dice R., sum aderent necondiționat al unei confederațiuni încheiând cu România, Serbia, Montenegro și Grecia, și apostol serios al unei confederațiuni balcanice contra Turciei“. Și această nu e un lucru cu neputință, continuă R., am da câte va concesii vecinilor, susținând principiul, că peninsula balcanică este ereditatea comună numai a popoarelor din Balcani, eschidând cu totul dela această proprietate pe toate puterile europene. Apoi se ne ferim de Rusia. Exemplul Greciei Bulgaria nu-l va imita. Puterile europene vor regula odată definitiv și cestiunea macedoneană. Cu privire la alianța Bulgariei cu Turcia, dice, că această n'ar fi în favorul Bulgariei, deoarece prin ea i s'ar lega mâinile, așa, că nu s'ar mai putea interesa de soarta Bulgarilor din Turcia. Referitor la politica internă dice, că Stoilov n'are nici un program de acțiune, nici independență; nici odată nu știe ce voiesce, er rusofilia lui trece preste orice măsură.

Ultimul pe care l'a intervievat a fost ministrul actual de culte Vazov, cel mai eminent scriitor bulgar, pe care în Bulgaria îl numesc *Stărua Bulgariei*, și care a vorbit în numele guvernului.

În cestiunea macedoneană idealul nostru politic, dice V., este contractul dela San Stefano. Nu pretindem acele teritorii la proprietatea cărora ne îndreptătesc tradițiunile istorice, ci ne mulțămim cu acele provincii, cari ni se cuvin după dreptul național și al etno-

grafiei. Dacă vom ajunge la acest ideal, atunci vom putea juca rol preponderant, vom putea exercita supremație în întregul Balcan. Sofia, tînăra noastră capitală, va fi un centru strălucitor al cărui rașe vor lumina dela Dunăre până la Grecia și dela Marea neagră până la Adria. Dar e evident, că încă nu suntem destui de tari pentru a urma o politică de expansiune și trebuie să fim tare precauți. Trebuie însă să ne pregătim pentru urmarea unei politice de expansiune. Bulgaria s'a dezvoltat mult în timpul din urmă și mai cu seamă pe terenul școlar a făcut mari progrese. În Belgia p. e. la 1000 locuitori cad 110 copii de școală, er în Bulgaria 100, ca și în Dania, ceea ce e mai mult decât în Grecia, România, Portugalia și Rusia. În Macedonia încă înainteză frumos instrucțiunea națională, deși acolo trebuie să ne luptăm cu propaganda rivalilor noștri greci, sârbi și români. Lumea va vedea odată, că locuitorii acelor ținuturi în cea mai mare parte sunt bulgari, ba pe alocurea exclusiv bulgari.

Faima despre vre-o învoială bulgaro-turcească este cu totul neadeverată și te autorizez a o desmîni categorice, dice Vazov. Se înțelege, că și cu Turcia trebuie să întreținem relațiuni bune, dar Rusia nu ne-ar vede cu ochi buni să încheiem vre-o alianță ori entente cu Turcia, mai cu seamă nu acum, când nu ne amenință nimeni și când nu putem să ne punem în joc bunăvoința țarului, a cărui simpatie cu atât osteneală ni am recăștigat-o.

Cu privire la situațiunea internă, dice, că aceea e deplin mulțămitoare. Principele lasă totă inițiativa guvernului în care se încrede pe deplin; e solid ar guvernul, pentru-că știe, că acela e expresiunea voinței poporului. Criza de cabinet nu există. Popularitatea principelui crește din an în an, și mai cu seamă de când principele Boris a fost trecut la ortodoxism. Suntem mândri de principele nostru, și precum în Budapesta se dice, că Maj. Sa regele Francisc Iosif este cel dintâiu măriar, întocmai dicem noi aici, că principele Ferdinand este cel dintâiu și cel mai bun bulgar.

Din Austria. Situațiunea nu s'a limpedit, ci continuă a fi tulbură. Despre vre o schimbare de cabinet însă nu e vorba. Împărțat a asigurat pe Badeni despre deplina sa încredere. Guvernul tot mai speră, că va putea obține votarea provisorului prin parlament, fără a se folosi de măsuri extraordinare contra opoziției obstructioniste. Fole din provincie se declară contra obstructionei și dau statul deputaților, ca să nu pericliteze poziția de mare putere a Austriei prin impedecarea votării provisorului prin continuarea obstructionei. De altă parte germanii liberali și naționali încep a ține adunări de popor și țin vorbiri vechement contra votării provisorului, până când nu vor fi retrase ordinațiunile privitoare la dreptul folosirii limbilor negermane în administrație etc. — Dau pe naționali întocmai ca Ungurii dela noi, căutând a se identifica numai pe sine cu statul. Ba ce e mai mult, nu vreau a recunoșce nici o necesitate mai înaltă, de stat, d. e. provisorul, dic ei, până nu li-se vor împlini toate pretensiunile. — Se vede, că nu se despart ușor de hegemonia peste celelalte popore negermane din Austria. Și totuși vor trebui odată să se despartă de ea. Timpul e ca aci, cu toate încurajările la luptă contra slavilor din partea celor din Berlin.

Tinerimea română la monumentul lui Gozdsu.

Budapesta, 1 Nov. 1897.

Credincioasă obiceiului seu, tinerimea universitară din Budapesta a peregrinat și în anul acesta la mormântul marelui fondator Emanuil Gozdsu, ca prin cunună și vorbiri se și dove-diască stima și venerațiunea sa.

Peste 50 de tineri, — între cari absența multor stipendiști a fost bătă-tore la ochi — au luat parte la această festivitate de astăzi. S'a adunat și o mare parte a coloniei române din loc, familiile Cimponeriu, Murnu, Mezei, Truva, domni Bogoevici, Ionaș, Orz, Babeș și dl Iosif Martin, mare proprietar în Râkos Csaba, care numai pentru acest act a venit la Budapesta.

Frumosul mausoleu al lui Gozdsu era încunjurat de mii de capete curioși, cari la auzul cântecelor noastre au alergat din părțile cimiteriului ghiftuit de omeni.

Cununa depusă a fost din lauri imitați și avea o fundă tricoloră cu inscripția:

*Stipendiștii fundațiunei Gozdsu,
— marelui lor patron.*

Actul festiv l'a deschis corul tinerimei condus de stud. jur. Ioan de Pop. S'a cântat mai întâiu jalnica piesă: Finită-i calea lui.

După cântare a ținut dl Octavian Vasu, stud. jur. în numele stipendiștilor următoarea vorbire:

„A trebuit să te cobori mai întâiu în mormântul rece, pentru-ca să poți deveni pentru poporul român, ceea-ce astăzi ești. A trebuit să dovedești adevărul nestramutabil, că numai după moarte poți deveni cineva mare, numai după moarte târziu i-se recunoșce și apreciază faptele după adevărata lor valoare. Nime nu ți-a cunoscut înainte de moarte intențiunea nobilă, nime nu ți-a cunoscut inima, care pentru neamul tău a bătut atât de puternic.

O viață întreagă ai muncit în tăcere, ai cruțat, ca să poți intrupa ideea marelui „Fundațiunea Gozdsu“, ce ca pe un lucru sânt ai privit o totdeauna. Înaintarea poporului român a fost idealul, pentru care ai jertfit întreaga ta activitate, precum această clar se vede din însăși cuvintele tale testamentare: „Venitul întreag al fondului principelui... se se întrebunțeze pe lângă sus espusele stipendieri, pentru orice scopuri ale Românilor de religiunea ortodoxă răsăritenă, având în vedere prosperitatea și înflorirea bisericii răsăritene ortodoxe și a națiunii române“.

Urmele binefacerei tale se observă, sunt marcante chiar pe toate terenurile vieții românesce. Sute și sute de conducători, fie pe teren științific sau politic, mulțămesc nemul românesc numai nobilei tale însușiri. „Fundațiunea Gozdsu“ crește națiunii române an de an sute de tineri, toți meniți de a deveni campioni ai culturai și înaintării poporului român.

Emanuil Gozdsu s'a născut la anul 1802 din părinți macedo-români neguțători în Oradea-mare. După ce a terminat studiile iuridice, a funcționat ca avocat în Pesta, unde pe atunci era o frumoasă colonie de Români macedoneni; a fost asesor tabular în mai multe comitate. La 1861 a fost numit comite suprem al Carașului și membru în casa magnaților, la 1866 ablegat al dietei ungare, la 1864 decorat cu ordi Leopoldin c. III. er în 1869 a fost denumit jude la supremul tor judiciar al Ungariei, în care calitate a și reposat la 3 Febr. 1870.

A fost căsătorit în două rânduri. Prima dată cu Anastasia Pometa, a doua oară cu Melania Dumcea.

Avea „Fundațiunea Gozdsu“ făcea la început până la 360 de mii, astăzi se urcă la enorma cifră de aproape 2 milioane. Din venitul curat al fondului $\frac{1}{3}$ se împarte ca stipendiu. Suma beneficiilor date în 5 ani din urmă face până la 140.000 fl. Beneficiați sunt anual până la 135.

Un sentiment de pietate ne-a întrunit astăzi la mormântul marelui binefacător. O sântă datorință îndeplinim față de neuitatul nostru Mecenat, când beneficiații „Fundațiunei Gozdsu“ venim la mormântul marelui patron.

Depunem această cunună în numele beneficiarilor, în numele tinerimei universitare române, în numele întreg nămului românesc, la a cărui înaintare Emanuil Gozdsu atât de mult a contribuit.

Dormi în pace suflet nobil! Fieți odihna liniștită, căci intențiunea nobilei tale fapte, de a crește conducători neamului tău, este realizată.

A urmat o altă cântare foarte frumos executată, er după sfîrșitul ei s'a adresat în numele tinerimei nestipendiate din această fundație, dl Ilarie Chendi, stud. fil. cu următoarele cuvinte către ascultători:

Domnilor!

Peregrinând noi în fie-care an la acest mormânt, satisfacem totodată unor necesități, sufletesci. unor puternice îndemnuri lăuntrice.

Nu venim numai pentru a ne achita de datorințele noastre cele mai elementare, de acele datorințe firești, ce rezultă din reciprocitatea dintre binefacători și beneficiați; nu venim numai ca să primenim cununa, această obicinuită podobă, ce din partea societății omenesci și a simțului ei estetic s'a fixa drept tribut pentru răsplătirea faptelor fer-tile, — ci mai sunt și alte momente ce înalță însemnătatea și caracterul festiv al zilei în care venim la acest loc.

Înainte de toate, domnilor, venim să ne primenim pe noi înșine, să ne înnoim sentimentele noastre.

Stând la mormântul unui vrednic bărbat, simțim cum rațele virtuților lui se revarsă asupra noastră, trăim vre-o câteva clipe sub impresia puternică a faptelor lui. În aceste clipe trec pe dinaintea ochilor noștri sufletesci toate faptele lui mărețe și noi le cumpenim și ne însușim de ele. Autorul a murit, însă opera i-a rămas și această operă e dătătoare de viață.

Astfel momentele ce le petrecem în meditațiune la mormântul unui mare bărbat pot și trebuie să fie determinante pentru viața și faptele noastre, pot și trebuie să ne fie izvor de inspirațiune și de idealuri, motor la muncă luptă și perseveranță.

Ca o zi de sărbătoare, când căutăm casa Domnului și din rugăciunile ce ni se cetesc ne tălcuim însemnătatea zilei, er după liniștirea valurilor noastre sufletesci plecăm din biserică cu conștiința înălțată, cu inima plină de sentimente nobile și de firmo propusuri, — astfel este ziua în care căutăm mormântul unui mare bărbat.

Astfel este pentru noi și ziua de astăzi, când la mormântul lui Gozdsu, cărui istoria noastră contemporană i-a acordat locul între bărbații săi cei mari, venim să ne oțelim puterile noastre morale, să sôrbem duch de viață din izvorul faptelor lui virtuose și umanitare.

Prezența noastră la acest mormânt deci este nu numai o cheazăie a venerațiunei ce o păstrăm marelui binefacător, ci și dovadă, că simțim necesitatea de a ne însușește de virtuțile lui.

Caracterul, altruismul, iubirea de nem și de biserică, etă virtuțile lui Gozdsu, cari nouă ne pot fi modele ideale în activitatea noastră.

Și modele de aceste, domnilor, mai găsim. N'avem decât să privim în istoria noastră, n'avem decât să căutăm în lungul și latul pământului locuit de nămul nostru din această țară, și vom găsi destule morminte date uitării, morminte, a căror unică și nevrednică podobă este o cunună de polomide seu de alte buruieni, sub cari dorm urzitorii faptelor mari.

Este, cred eu, la loc, ca aici la grôpa unuia dintre marii noștri să facem amintire și de ceilalți, cari prin fapte deosebite de ale acestuia, prin alte jertfe prin curagiul faptei seu prin mintea lor cea luminată șau sâpat adănc numele în inimile noastre.

Vă întreb domnilor: este demn de noi și de nămul nostru, ca cei-ce trecutul ni l'au luminat, cei ce temeiul solid au pus existenței și demnității noastre etnice, să fie acoperiți de vîlul uitării noastre? Nu este umilitor, că nu cunoscem nici măcar grôpa lui Petru Maior și nici nu dovedim nici o interesare față de un Șineai și Clain, — noi, cari altare sfinte ar trebui să le ridicăm și să le binecuvântăm pământul sub care zac și în ghenuchi să le slăvim memoria?

Nu e o rușine pe nămul întreg de a nu pute împodobi mormântul vitezului Iancu și a cetei sale de tribuni căduți pentru biata de libertate ce o gustăm acum, — noi, cari din satul lui Iancu ar trebui să creăm o Mecca, unde să pribegim, pentru-ca să ne însușim de faptele lui și să le luăm de o cinosură în zilele aceste de grea cercare?

Dar Mureșan, deșteptătorul românismului, a cărui voce ca un tunlc suprafiresc și astăzi ne pune încă în vibrare cîrdela inimei și sângele ni-l aduce în clocoț, vocea, a cărei echou nici astăzi n'a dispărut încă din văile românismului, — cum, nici el se nu merite mai multă atențiune din partea noastră?

Polomidele se fie dămna sörte a amin-
tiilor bärbați și a multor altora, de pe mor-
mintele căroră laurii nici pe un moment n'ar
trebui să se vestejescă, făciile nici când se
se stingă, ci se lucescă în întunecimea tim-
purilor vitrege, ăr la luciul lor nēmül se
se strîngă, nēmül se se întărescă, nēmül se
se deștepte

Să fim sinceri, domnilor, și să mărtu-
risim, că împrejurările fatale au adus cu sine
se ne călcăm nisce datorințe atât de sante și
se ne nesocotim totodată un mijloc,
care mult ar fi contribuit la forti-
ficarea șirelor noastre. Prea ne-am de-
dat a lăsa „morții cu morții”, și astfel am
uitat un adevăr istoric și probat, că *faptele*
morților sunt un compas mai puțin înșelător
ca ale celor vii.

Sunt sigur, că nici dvăstră n'ați fost
nici când mai convinși despre acest adevăr
ca acum, nici când n'ați simțit mai tare lipsa
acestui compas.

Și fiind-că în zile de sărbătoare ne măr-
rurim tot amarul ce ne chinuiesc și ne
despovăram sufletul, — voi mărturisii și eu
aici tristele motive ale acestui adevăr.

Astăzi, domnilor, ochiul dornic al tin-
rului român zădarnic caută idealuri personi-
ficate, zădarnic caută bărbați aleși, pe cari
cu însuflețire și necondiționat și i-ar pute
lua de modele. Caractere mărețe și virtuți
de categoria celor înșirate mai sus, oameni
pe cari i-am pute îmbrățișa cu tot focul ju-
venil al dragostei noastre, cu totă credința
noastră, nu găsim. Zădarnic căutăm și aștep-
tăm fapte, ce ne-ar pute determina și indica
vre-o direcțiune. Zădarnic venim după stâlpi,
în giurul căroră ne-am pute grupa ca o com-
pactă gardă în giurul stegariiului.

Avu'tam, ce-i drept, mai anii trecuți
vre-o câți-va stâlpi, în giurul căroră noi for-
mam iedera împodobi'tore. Dar faptul trist,
că un vânt atât de mic i-a putut așterne la
pământ, ne a despoiat de toate speranțele ce
de ei am legat, iedera s'a descolăcit din giu-
rul lor și astăzi își trăiesc singură traiul, jos
pe pământ, ne-având de cine să se anine ca
se se înalte

Și astfel stăm pe toate terenele! Iubirea
de sine, materialismul, caracterele mici și du-
chul rău al vrășmașiei se lătesc tot mai mult,
și înțelineză ogorul, în care bărbații mari cu
multă trudă au muncit odinioară.

Bărbați, cari jertfă se aducă pe altarul
nēmului și al bisericeii, binefăcătorii, devin
rari, dispar chiar. Astăzi din potrivă suntem
osândiți a vedea cum un bărbat, care preste
50 de ani a stat în slujba bisericeii, chiver-
nisându-și o frumoasă avere — trece la cele
vecinice fără a se gândi nici la cea mai ne-
însemnată binefacere pe sēma bisericeii sale.
Astăzi trebuie să fim martori, cum bărbați
de un sânge cu noi, cari s'au avēntat la înalte
funcții și onoruri și dispun de mari averi ma-
teriale, — se aliază cu gâtătorii limbei nō-
stre, cu înăbușitorii sântelor nōstre datini
strămoșești, cu dușmanii declarați ai rasei
nōstre. Astăzi suntem espuși a privi la o luptă
hazardă a pasiunilor între cărturarii nostri, o
luptă inutilă și necinstită, întrucât interesele
aparte și nu cauza nobilă, patimile personale
și nu principiile dau directiva

Etă vre-o câte-va simptome ale tim-
pului de aji.

Ei, și acum vă întreb: de aceste tipuri
se ne însuflețim noi, de aceste trestii ce se
îndoie la adierea celui mai mic vânt? Dela
acestia se luăm noi exemple? A lor cale s'o
urmăm? Putem să imităm noi acele fapte,
cari în inimile nōstre simțitoare taie brezde
afunde și dureroase?

Nu, dlor colegi, nu putem.

Trebuie deci să întorcem tesa. Dacă
până acum au fost lăsați „morții cu morții”,
noi suntem siliți a lăsa acum pe „vii cu vii”
și a ne îndrepta fața în trecut. Noi avem
lipsă de idealuri, și astăzi, durere, numai în
trecut le găsim, numai acolo găsim caractere
neexcepționabile, virtuți mari, găsim isvōre
de viață, linie de conduită, principii condu-
cătoare

Am ținut de potrivit a releva aceste
aici în această zi festivă pentru noi, la acest
moment, care până acum este singurul loc
de peregrinaj neuitat din partea noastră, aici,
unde an de an ne-am obișnuit a ne însufleți
și a ne jelui, unde rugăciunile nōstre de mul-
țămită se înalță la cer ca fumul cuvios al
tămăiei ce se aduce jertfă la altarul Domnului.

Veni-vom și de aci înainte an de an,
însă se nu uităm nici de mormintele celor-
lalți aleși ai nēmului nostru, — și acesta în
interesul nostru și al nēmului.

Am firmă credință, ca glasul meu re-
sunet va afla în inimile d-vōstre.

Actul festiv a fost încheiat prin
cântarea „Cu sfinții odichnește Chri-
stose” ... După aceste tinerimeas'a de-
părtat, convinsă că s'a implinit o da-
torință sântă prin această manifesta-
ție a sa.

Sēra s'a ținut obișnuita pomēnă,
la care tinerii au luat parte în număr
destul de mare. Cu această ocaziune de-
asemenea s'au rostit călduroase și multe
cuvinte în memoria demnului mecenat.

Țin se-mi exprim aici o dorință.
Sērbătōrea această cum se obișnuiește
a se aranja, este destul de frumoasă. Ar
pute însă se fie scōsă din felul acesta
de șablon. Bine ar fi dacă aniversarea
ar fi precedată de un act bisericesc, de
un părăstas în biserică. Părintele Murnu,
sēu preotul militar, ba chiar cel sērbesc
cu plăcere ni-ar celebra părăstasul, de
care am pute lega serbarea nōstră. În
casul acesta am pute se-i sērbătorim
memoria chiar și în stil mai mare, bună-
ōră într-o sală mare, ținēnd an de an
câte o ședință festivă. În felul acesta
am scăpa de inconvenientul, de a cer-
ceta mormēntul într'un anotimp rece
și într'o zi, care numai pentru alte con-
fesiuni e sērbătōre.

Stipendiștii binevoiască a se ocupa
mai intensiv de acest plan.

Dorin.

Noutăți.

**Ministrul Wlassics contra protec-
țiunii și a nepotismului.** Dilele trecute
ministrul nostru de culte și instrucțiune pu-
blică a emis două ordonațiuni, una contra
protecțiunii, alta contra nepotismului. În prima
aduce la cunoștință tuturor oficialilor resor-
tului seu, că de aci înainte vor căpăta po-
turi și vor fi avansați numai cei capabili,
cei cu purtări bune și cei diligenți, nici de-
cum însă cei cu protecțiune. În aduoa lo-
vesce contra nepotismului, interdicēnd ca la
universitățile și spitalele nōstre să pōtă fi
aplicați ca profesori ajutători și practicanți fiii
ori ginerii profes. resp. medicilor conducători.

Frumose ordonațiuni, numai să ne fie
deochiate.

Sântire de biserică. Credincioșii no-
stri din Alămor și-au edificat o biserică,
care ar face fală ori-cărei comune biseri-
cesci. Duminecă în 20 Octobrie a. c. s'a se-
vērșit actul sântirei noului lăcaș al Domnu-
lui. Actul a fost condus de M. On. Domn
asesor-protopop Nicolau Ivan, ca represen-
tantul arhierului. La serviciul divin a fost
asistat de următorii on. presbiteri: Alămor-
ean (Alămor), Aleman (Topârcea), Hen-
teș (Oena), Popa (Oena), Gogonea (Sē-
liște), Iosof (Tilișca) și S. Dorca (Lómneș)
ăr ca diacon a funcționat dl D. Câm-
peanu, arhivar consistorial. Răspunsurile
liturgice au fost executate cu succes de
cătră un quartet al elevilor teologi din se-
minariul nostru „Andreian”. Pompa servi-
ciului dumneșcesc, dimpreună cu cântările
liturgice au impresionat mult pe credincioșii
adunați din toate comunele vecine. La sfirșit
dl comisar adresăză celor de față o prea fru-
mōsă alocuțiune, ținută în termeni poporali.
„Numai altariul ni-a mai rămas scutit, deci
adunați-vē în jurul altariului și păziți cu
scumpătate sântenia lui... siliți-vē ca pe
lângă mama iubitoare, mândră se se ridice
și fiica, adevă scōla”; astfel și termină dl
comisar vorbirea, la care emoționat răspunde
preotul local, dl Alămorean enumerând pe
toți aceia, cari au contribuit la înălțarea ace-
stui sânt lăcaș.

După terminarea celor oficiose s'a ser-
vit prânful în casele și curtea dlui preot,
unde s'au ridicat mai multe toast. Amin-
tesc primul toast pentru Excelența Sa I. P.
S. D. arhieriscop și metropolit Miron
Romanul, rostit de dl asesor Ivan, apoi
al dlui prof. sem. Dr. P. Șpan pentru comi-
tetul parohial și altele.

Poporul credincios din Alămor pōte fi
mândru de edificiul pompos ridicat Domnu-

lui, căci e rodul credinței și hărniciei lui,
ăr păstorul pōte fi mângăiat, când turma
încredințată lui pe căile Domnului umblă.

Înscuțare. Mi-a venit la cunoștință,
că din unele părți se lucră cu totă silință,
ca se scōtă din întrebuintare cărțile de cetire
ale răposatului Ioan Popescu, pe cari mi-am
luat eu sarcina de a le prelucra și acomoda
trebuințelor actuale ale școlei române. Aduc
la cunoștință onoratei învățătorimi, că Abc-
darul revēdut de mine în ediția XI. e apro-
bat prin un conelus sinodal din sesiunea tre-
cută, ăr cărțile de cetire nu au fost
promovate sinodului spre aprobare, de ore ce
nu erau tipărite în tipografia arhiericeeană.
Acum când Cartea de cetire II. ed. VII.
prelucrată de mine este tipărită în această ti-
pografie, nu mai pōte exista nici o piedecă de
a fi aprobată când cărțile lui I. Popescu s'au
dovedit în cur de atăta timp ca cele mai co-
respundătoare din punct de vedere pedagogic
și forteacomodate trebuințelor școlei române.
Mi-am ținut de datorință a aduce acestea drept
orientare pentru învățătorii noștri.

Dr. Petru Span,
prof. seminarial.

Bun de gură. Am comunicat și noi
cetitorilor noștri, că în parlamentul austriac
germanii liberali ca se nu-și pērdă hegemonia
preste popōrele negermane din Austria, s'au
pus pe obstrucțiune — pe ultimul mijloc „par-
lamentar” prin care minoritatea pōte se împie-
decu aducerea cutărei legi ce nu-i convine.
S'au pus deci pe „vorbe multă”, de și bine
sciu, că aceea tot „sērăcie” rămâne. Intre cei
cu vorba multă se distinse Dr. Otto Lecher,
deputatul cercului Brinn, de profesiune avocat
și aderent al partidului german progresist, ca-
rele a vorbit în continuu 12 ore cu o întrerupere
numai de 10 minute. Vorbirea și-a început'o
Vineri sēra la 7 ore și a durat până Sām-
bătă dimineța la 7 ore. A vorbit exclusiv la
obiect, prin ce a dovedit deplină cunoștință
de cauză în materia din discuțiune. Lecher e
un bărbat de 45 ani, binefăcut și atrăgătoriu.
După finirea vorbirii s'a supus viseitei unui
medic, carele a constatat, că de și pulsul îi
bate 100 pe minut, tot ar mai pute vorbi încă
10 ore continue. Dar n'a continuat. Mai
mult decât Lecher numai renumitul Gladstone
a vorbit în parlamentul anglez pentru apă-
rarea drepturilor poporului irlandez, carele a
ținut o cuvântare de 43 ore. După Lecher
urmēză Parnel cu o vorbire de 8 ore tot în
ceștiune irlandeză, apoi Bianchini în camera
italiană și Dufouré în cea franceză cu vorbiri
de câte 8 ore. În parlamentul nostru a vor-
bit Eotvōs Károly 6 ore contra reformei ad-
ministrative și Sima Ferencz 5 ore în obstruc-
țiunea de astă-vēră. Ar fi interesant însă a
se sci: care câte cuvinte a rostit pe minut ori
pe oră, căci atunci s'ar putea constata cu exa-
titate, care e într'adevăr mai bun de gură.

Originea pietrilor scumpe. Arabii
au o frumoasă poveste despre pietrele scumpe
din care înțelegem și aceia pentru-ce iubesc
femeile atât de mult pietrele acestea. — Era
în Paradis, pe când încă omul era nevinovat,
o biserică zidită numai din pietri scumpe.
Ea sta în plină lumină în mijlocul raiului.
Aici înălțau strămoșii noștri rugăciuni de
mulțămită cătră Creatorul lor. Stâlpii-i erau
din smaragd strălucitoriu și împodobiți cu
mărgel, cupola și terasa din saphir, care
străluccea orbitoriu ziua la lumină sōrelui și
noptea la lumina stelelor. Biserica era în-
conjurată de o mare de flori, cari umplēu
aerul de miros. Văcelele curate spălătoceau
câmpul cu florile dimprejur și valurile luci-
toare se rostogoleau cu sgomot preste petri-
celele din albia lor.

— Dar când primul păcat a făcut pată
pe pământ, fulgerile cerului întunecat au
dărîmat frumoasă biserică, sfărîmând în mii
și mii de bucăți cupolă, stâlpi, terasă și tot
împrăsciind bucățelele peste tot pământul și
în fundul mării. O parte din ele în urma
loviturii crăncene s'a scutundat în sinul pă-
mēntului, alta parte în urma furtunei înspăi-
mântătoare a fost aruncată pe bolta cerului
unde formēză acum calea laptelui.

— De atunci adună oameni cu atăta
sîrguință aceste rămășițe ale bisericeii pom-
pōse sfărîmate, cari sunt numai nisce atomi
ai templului splendid de odinioară, ca semne
triste ale fericirii pierdute.

Correspondență particulară

a „Telegrafului Român”.

Turnul-Roșu, Octobrie 1897.

Înțelepciuni cu sprîncene.

„Tribuna” din Sibiu în numărul seu
din 1/13 Octobrie a. c. publică un articol de
fond din incidentul ținerii congresului no-
stru național-bisericesc, din care estragem ur-
mătoarele:

„Dar conelusul ce l'a luat (congresul.
Red.) cu privire la volnicia ministerială de
a amăna fără motiv ținerea congresului, ne
pare lipsit de energia cuvenită”.

Țiarul „Tribuna”, dacă are cutezanța
a cualifica conclusele congresului nostru na-
țional-bisericesc cu nota „lipsit de energia
cuvēnită”, trebuia să se ocupe mai întâi cu
energia prelaților bisericeii greco-catolice do-
vedită prin participarea aceloră la conferențele
episcopilor romano-catolici.

Și erăși la un loc:

„Am atins unele din agendele princi-
pale ale congresului; din ele se vede, că
deputații congresuali au un vast teren de
muncă, spre binele și fericirea bisericeii, ai
cărei reprezentanți sunt. Datorința lor este
a lucra în așa, ca lucrările lor folositoare să
fie bisericeii; pentru această răspundători sunt
— nu numai înaintea lui Dumnezeu, ci și
înaintea poporului românesc”.

Redactorii țiarului amintit, înainte de
a arēta datorințele membrilor congresului no-
stru național bisericesc făcēndu-i veđi Dōmne
responsabili înaintea lui Dumnezeu și a po-
porului românesc în numele căruia se vede
că încă tot mai au cutezanța a vorbi, trebuia
din capul locului să scie, că membrii congre-
sului și cunosc datorințele cât se pōte de
bine, așa încât n'au nici cătu-și de puțină
lipsă de povețele lor, și mai ales după-ce
scit este, că timpurile când șef-redactorul
„Tribunei” absolvent de pedagogia din Arad
pe propria sa răspundere se afirmă de re-
presentant al tuturor Românilor pe la con-
ferențele interparlamentare din Haag, Bru-
xella cutrierând orașe ca Tulon, Marseilles
etc. jucând pe marele diplomat, tot astfel
când chiar și cel mai debil invitoriu de
rōtă din tipografia „Tribunei” — ca se nu
mai vorbim de colaboratori — și da aerul
de a figura ca cel puțin un apărătoriu al
causei române, ba mai mult, chiar trecea pe
lângă persōne distinse din biserica nōstră
fără măcar a le saluta, sub cuvēnt, că acelea
nu se espun veđi Dōmne pentru biata na-
țiune, — mai ales dīc acum, țiarul greco-
catolic făcea bine dacă ne cruța și nu ne
mai incomoda cu povețe, căci poporul ro-
mân s'a cam deșteptat binisor și-și cunoșce
pe adevărații sei conducători.

Timpul fraselor bombastice pline de
iesuitism și-a trăit traiul, era Venerabilor
presidenți, idolului națiunii, apoi Venerabi-
lelor Dōmne, ilustrelor D-sōre au cam apus
și dispărut din inima bietului popor român.
Vorba românilor: „Cea fost verde s'a us-
cat, ce-a fost dulce s'a mănăcat”.

Turnul-Roșu.

Mulțămită publică

domnului Franz Wilhelm, farmacist în Neun-
kirchen, Austria-de jos, inventatorul theei de
curățirea sângelui antireumatic și antiar-
thritice. Curățitor de sânge pentru podagră
și reumatism.

Dacă pășesc în publicitate, o fac pentru-că
mai antău îmi țin de datorie a exprima d-nului
Wilhelm, farmacist în Neunkirchen, cea mai sin-
ceră mulțămită, pentru serviciile, ce mi le-a făcut
thea sa curățitoare de sânge în durerile mele reu-
matiche, și apoi a face atenți și pe alții, cari sufer
de această boală, asupra acestei thee excelente. Nu
sunt în stare a descrie durerile ce m'au torturat
în decurs de 3 ani, la ori-ce schimbare de timp,
de cari nici medicini, nici folosirea băilor de pu-
ciosă din Baden lângă Viena, nu m'au putut scăpa.
Mē tăvăleam în pat nopți întregi fără somn, ape-
titul îmi scădea vedēnd, proștișiam rēu și întregă
puterea corporală îmi scădea. După o folosire de
4 săptămāni a numitei thee, nu numai am scăpat
cu totul de dureri, și sunt liberă și acum după-ce
nu o mai folosesc de 6 săptămāni, dar intrēgă,
starea sântății mi s'a îmbunătățit. Sunt convinsă
că fie-cine, care va lua refugiu la această theă
contra astorfel de bōle, va binecuvēnta ca mine
pe inventatorul aceleia, dl Franz Wilhelm.

Cu distinsă stimă:

contesa Butschin-Streitfeld,
soție de vice-colonel.

Deposite în gros în Sibiu la domni: Franz
Jahn Söhne, J. B. Misselbacher sen., F. A. Reis-
senberger și farmacia J. C. Molnar. [197] 3-12

Nr. 264/897

[208] 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea parohiei gr.-or. de clasa a III-a din Gernesig cu filia Curtiaia, în tractul protopresbiterial al Murș-Oșorheiului, se exerie prin acesta concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh — pe lângă locuință gratuită în casa parochială, provădută cu grădină și supraedificate economice — dau anual suma de 437 fl. 50 cr. și după ce fiitorul paroh va avea în administrație pe timp probabil mai îndelungat și parohia vecină Sânger, va avea și de aci un venit stabilit cu 190 fl. v. a.

Informațiuni mai detaiate asupra acestei parohii se pot lua dela subsemnatul protopresbiter, ori la fața locului dela comitetul parochial.

Cererile concursuale, instruite conform §-lui 17 din „Regulamentul pentru parohii”, se se așternă subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, căci la din contră nu se vor lua în considerare.

Murș-Oșorhei, 30 Septembrie 1897.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al M.-Oșorheiului.

Nicolau Maneguțiu,
protopresbiter.

Nr. 391/897

[209] 2-3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea postului de paroh în comuna bisericăscă de a III-a clasă Mureș-Cueșdiu, protopresbiterialul Reghinului, se publică din nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foia „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post și compute după calculul mediu de 5 ani sunt 371 fl.

Petenții vor avea a-și înainta suplicele concursuale, instruite conform legilor în vigoare, subscrisului în termenul deschis.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Reghinului.

Reghinul-săsesc, la 28 August 1897.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Galacteon Șagău,
protopresbiter.

Nr. 444/897

[210] 2-3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Bârsău, se publica prin acesta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în diarul „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post dau un venit anual de 417 fl. 10 cr. v. a.

Informațiuni mai detaiate despre starea acestei parohii se pot lua la comitetul parochial și la oficiul protopresbiterial.

Doritorii de a ocupa acest post, au a-și așterne suplicele de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial până la termenul susindicat.

Hondol, 30 August 1897.

Oficiul protopresbiterial al tractului Geoagiului în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Vasiliu Pipoș,
protopresbiter.

Nr. 373

[211] 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de clasa a III-a Câr-

pișiș prin acesta se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare a acestuia în „Telegraful Român”.

Despre venitele anuale împreunate cu acest post se pot lua informațiuni dela subsemnatul oficiu protopresbiterial.

Doritorii de a reflecta la acest post au a-și așterne rugărilor lor instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis, p. u. K. Monostor. Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Cetății de pétră în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Fênațe, la 4 Octobrie 1897.

Teodor Șovrea,
adm. prot.

Ad. Nr. 237

[213] 2-3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei vacante de paroh Rohia, se escrie concurs pentru a doua-ora în termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Cu privire la emolumente, cari dau suma de 311 fl. 80 cr. v. a., se pot câștiga informațiuni mai deaprobe dela comitetul parochial și dela subscrisul oficiu protopresbiterial.

Petenții au a-și așterne cererile instruite conform normelor din vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis, p. u. Oláh Lăpos.

Cupșeni, în 3 Septembrie 1897.

În conțelegere cu comitetul parochial oficiul protopresbiterial gr.-or. al Solnocului

Samuil Cupșa,
protopresbiter.

Nr. 539/897

[214] 2-3

Concurs repetit.

După ce în urma primului și al doilea concurs nu s'a însinuat nici un candidat la parohia de clasa a III-a Gusu, protopresb. Mercurei, prin acesta se publică de nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Dotațiunea împreună cu acest post este în venit sigur 333 fl. 80 cr.

Reflectanții la acest post sunt avisați a-și înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu în termenul deschis.

Informațiunile mai deaprobe se pot lua dela comitetul parochial său dela oficiul protopresbiterial.

Mercurea, la 24 Septembrie 1897.

Oficiul ppresbiterial gr.-or. al Mercurei în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Din încredințarea dlui protopop.

Ioan Lazan,
paroh.

Nr. 149/1897. of. ppresb.

[212] 2-3

Concurs repetit.

Pentru îndeplinirea postului vacant de paroh la parohia de clasa a III-a Curtuiș, prin acesta se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Dotațiunea împreună cu acest post sunt venitele fixe din parohie, cari toate dau suma de 252 fl. 10 cr. și despre cari se pot lua informațiuni mai detaiate dela subsemnatul oficiu protopresbiterial precum și dela comitetul parochial.

Concurenții au a-și așterne petițiunile lor instruite conform legilor în vigoare, la subscrisul în termenul deschis.

Deeș, 7 Octobrie 1897

Oficiul protopresbiterial al tractului gr.-or. Deeș în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Teodor Herman,
protopresbiter.

Nr. 508/897.

[215] 2-3

Concurs repetit

Neînsinuându-se în urma concursului repetit nici un candidat pentru postul de paroh din parohia de clasa a III-a Reciu, așa prin acesta se deschide de nou concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Dotațiunea împreună cu acest post este în venit fixe și sigure de 412 fl.

Reflectanții la acest post sunt avisați a-și așterne cererile lor de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu în termenul deschis.

Informațiuni mai deaprobe se pot lua dela președintele comitetului parochial din Reciu.

Dela concurenți așteptă a se prezenta în o Duminecă seu sârbătoare în biserică pre lângă observarea dispozițiunei §-lui 18 din „Regulamentul pentru parohii” spre a-și arăta dăstăritatea în cântări și tipic, eventual spre a celebra și cuvânta.

Mercurea, la 12 Septembrie 1897. Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Mercurei în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Ioan Droc,
prot.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia vacantă de cl. a II-a din comuna Poplaca se deschide prin acesta concurs cu termen de 30 zile dela I-a publicare în „Telegraful Rom.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt venitele stolare pentru parohia de cl. II-a, cari dau suma de 655 fl.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și înainta concursele lor, instruite conform legilor din vigoare, Oficiului ppresbiterial gr.-or. al tractului Sibiiu.

Din sedința comitetului parochial gr.-or. din Poplaca, ținută în 21 Septembrie 1897.

Coman Baca,
președinte.

Ioan Vițelariu,
notar.

Nr. 874/1897.

[206] 3-3

În conțelegere cu subscrisul.

Sibiiu, 30 Septembrie 1897.

I. Papiu,
protopresb.

Publicațiune.

D-nii acționari ai institutului de credit „Plugariul” societate pe acții în Săcădate prin acesta sunt provocați a-și achita restul pentru acțiuni în două rate și anume: rata primă până în 1 De-

A eșit de sub tipar și se pôte procura din

Librăria Tipografiei archidieceesane

CALENDARIU

pe anul comun dela Christos

1898.

Anul al patrușeci și șeptelea.

Pe lângă partea calendaristică cuprinde: șematismul amplificat al archidiecesei ortodoxe transilvane, precum și un mic șematism privitor la diecesele aparținătoare metropoliei ortodoxe române din Ungaria și Transilvania; o indicare lunară a agendelor protopresbiterale și parochiale; o indigare pentru trebuințele clericilor absoluți și a învățătorilor confesionali; însemnarea tîrgurilor după alfabet, luni și zile; anunțuri, și în fine catalogul cărților din librărie.

Partea literară conține: „Pascile” și „Erna pe uliță”, poessii de G. Coșbuc, Alexandru Roman, material pentru biografia și activitatea lui de Ilie din Urseni, și „Bunica Marie” de Ilarie Chendi.

Prețul unui exemplar broșat 30 cr., 10 seu mai multe exemplare și în genere vîndătorilor broșat 25 cr.

Librăria Tipografiei archidieceesane, Sibiiu.

cembre st. n. și rata a doua până în 1 Ianuarie 1898.

Pentru ratele de acțiuni, cari nu se vor număra la termen se plătește pe baza § 9. din statute 8% interese de întârziere.

Directiunea.

Distins la expozițiile de igienă din Cairo la 1895 și Londra la 1896 cu medalia de aur și diplomă de onoare:

SPIRTUL DE REUMA

mijloc extern probat de celebritățile medicale și folosit cu succes strălucit în cele mai mari spitale are efect grabnic și sigur în contra a ori-ce fel de recelă a trupului, precum paralizie, podagra, reumatism, ischias, asthma etc.

Efectul lui în unele cazuri este miraculos, încât adese-ori chiar la bôle învechite după o singură folosire încetă durerile.

Durerea de dinți și cap o vindecă în 5 minute.

Prețul unei sticle, împreună cu instrucțiunea 1 coróna, a unei sticle mai tari 2 coróna 40 flieri.

Deposite principale în Budapesta: Farmacia d-lui Iosif Török, Király utza Nr. 12 și a d-lui Dr. A. Egger, Váci körút 17. Asemenea în toate farmaciile capitalei și aproape în toate cele din provincie, precum și la preparatorul

Widder Gyula,

farmacist

S. A. Ujhely Nr. 102.

Comandele din provincie se execută prompt.

[189] 10-10

În Tipografia Archidieceesănă a apărut:

I. Popescu.

Carte de cetire II.

pentru școlile populare române

prelucrată de

Dr. Petru Șpan.

ediț. VII. (mai nainte: a doua carte) 1897, și costă leg. à 30 cr.

De acelaș autor:

Ântăia carte de lectură și învățetura

pentru școlile populare române

ediț. XI. 1896, leg. à 20 cr.

Se pot procura din Librăria tipografiei archidieceesane, Sibiiu, pe lângă cele mai avantajoase condițiuni.